

**NACZELNIK
PAŃSTWA POLSKIEGO**

wszem wobec i każdemu z osobna,
komu o tem wiedzieć należy, wia-
domem czyni:

W myśl ustawy Sejmu Rzeczy-
pospolitej Polskiej z dnia 26 listo-
pada 1920 r., zaznajomiwszy się
z postanowieniami niniejszego ukła-
du i aneksu dotyczącego artykułu 3
§ 3 tego układu, o następującym
brzmieniu dosłowniem:

LE CHEF de L'ÉTAT POLONAIS

à tous ceux qui ces présentes let-
tres verront fait savoir ce que suit:

En vertu de la décision de la
Diète de Pologne du 26 Novembre
1920 et après avoir vu et examiné
les dispositions du présent Arran-
gement et de l'Annexe relatif à l'ar-
ticle 3 § 3 du dit Arrangement
dont la teneur suit:

URZĄD POLSKO-NIEMIECKI

w przedmiocie przejęcia wymiaru sprawiedliwości.

Rząd Polski i Rząd Niemiecki, powodowane życzeniem, aby możliwe ułatwić dalsze prowadzenie spraw sądowych, na które miało wpływ odstąpienie obszarów Polsce, w duchu interesów obopólnej ludności, zgodziły się na to, by zawrzeć w tym przedmiocie umowę i mianować w tym celu swymi pełnomocnikami:

Rząd Polski:

Podsekretarza Stanu P. Dr. Zygmunta Seyde, Szefa Departamentu P. Dr. Witolda Prądzynskiego;

Rząd Niemiecki:

Tajnego Nadzorcę Sprawiedliwości i Radcę Ministerjalnego P. Dr. Georg Crusen.

Pełnomocnicy, po wzajemnym przedłożeniu sobie pełnomocnictw i po uznaniu ich za wystarczające i nalezyte co do formy, ugodyli się co do następujących postanowień:

Artykuł 1.**Cywile sprawy sporne.**

§ 1. O ile z postanowień §§ 2—5 co innego nie wynika, cywilne sprawy sporne, zawiłe w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości w obwodach Sądów Krajowych, które z chwilą wejścia w życie traktatu pokojowego całkowicie lub częściowo przypadły Polsce, a niezałatwione prawomocnie przed wejściem w życie niniejszego układu, prowadzić będzie dalej Sąd, w którym sprawa zawiła, albo w razie, gdy Sąd ten uległ zwinięciu, równorzędny polski lub niemiecki Sąd, w którego obwodzie leży siedziba urzędu dotychczasowego Sądu procesowego.

**POLNISCH-DEUTSCHES
ABKOMMEN****betreffend die Ueberleitung
der Rechtspflege.**

Die Deutsche Regierung und die Polnische Regierung von dem Wunsche geleitet, die Fortführung der durch die Abtretung von Gebieten an Polen beeinflussten Rechtsangelegenheiten im Interesse der beiderseitigen Bevölkerung tunlichst zu erleichtern, sind übereingekommen, darüber Vereinbarungen zu treffen, und haben zu diesem Zwecke zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

die Polnische Regierung:
den Unterstaatssekretär Herrn Dr. Zygmunt Seyda und den Deportmentschef Herrn Dr. Witold Prądzynski,

die Deutsche Regierung:
den Geheimen Oberjustizrat und Ministerialrat Herrn Dr. Georg Crusen.

Die Bevollmächtigten haben sich, nachdem sie einander ihre Vollmachten mitgeteilt und diese in guter und gehöriger Form befunden haben, über folgende Bestimmungen geeinigt:

**Artikel 1.
Bürgerliche Rechtsstreitigkeiten.**

§ 1. Bürgerliche Rechtsstreitigkeiten, die zur Zeit des Uebegangs der Rechtspflege in einem Landgerichtsbezirk, der mit dem Inkrafttreten des Friedensvertrages ganz oder teilweise an Polen gefallen ist, anhängig waren und zur Zeit der Inkrafttretens dieses Vertrages noch nicht rechtskräftig erledigt sind, werden, soweit sich nicht aus den Bestimmungen der §§ 2 bis 5 etwas anderes ergibt, von dem Gerichte, bei dem der Rechtsstreit anhängig ist, oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, von demjenigen polnischen oder deutschen Gerichte gleicher Ordnung fortgeführt, zu dessen Bezirke der Amtssitz des bisherigen Prozessgerichts gehört.

§ 2. Jeśli skarga została wniesiona przed Sąd, który był wyłącznie właściwy do jej rozpoznania, a byłby właściwy Sąd równorzędny drugiego państwa, jeżeli skarga była wniesiona dopiero w chwili wejścia w życie niniejszego układu, natem raz winno się przekazać spór temuż Sądowi.

§ 3. (1) Jeżeli wyłączna właściwość nie jest uzasadniona, natem raz obowiązywać będą następujące postanowienia:

(2) Na zgodny wniosek obu stron należy odstąpić spór wskazanemu we wniosku Sądowi drugiego państwa.

(3) Gdy dla skargi, jeżeli skarga była wniesiona dopiero w chwili wejścia w życie niniejszego układu, byłby właściwy równorzędny Sąd drugiego państwa, wówczas każda ze stron może wnieść o przekazanie sporu temuż Sądowi; wniosek należy uwzględnić, chyba że w tym czasie właściwość przysługiwała również Sądowi, wskazanemu w par. 1, a przeciwnik sprzeciwiał się przekazaniu. Wybór z pośród kilku właściwych Sądów drugiego państwa przysługuje wnioskodawcy, a gdy obie strony żądają przekazania, strońce pozowanej.

§ 4. (1) Jeśli stroną jest Rzesza Niemiecka albo Państwo Pruskie, wówczas przejmą sprawę władze Państwa Polskiego, o ile według zawartych lub przyszłych polsko-niemieckich umów, Polska wstąpi odnośnie do spornego roszczenia w miejsce Rzeszy lub Prus.

(2) Jeżeli Państwo Polskie albo Rzesza Niemiecka lub Państwo Pruskie jest stroną pozwaną, a właściwość wyłączna nie jest uzasadniona, wówczas winno się spór przekazać temu Sądowi, w którego obrębie ma powszechną właściwość państwo, którego sprawą dalej pro-

§ 2. Ist die Klage bei einem Gericht erhoben, bei dem ein ausschliesslicher Gerichtsstand für sie begründet war, und würde, wenn die Klage zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages erhoben worden wäre, ein Gericht gleicher Ordnung des anderen Staates ausschliesslich zuständig sein, so ist der Rechtsstreit an dieses Gericht abzugeben.

§ 3. (1) Ist kein ausschliesslicher Gerichtsstand begründet, so gelten folgende Bestimmungen:

(2) Auf übereinstimmenden Antrag beider Parteien ist der Rechtsstreit an das im Antrage bezeichnete Gericht des anderen Staates abzugeben.

(3) Würde ein Gericht gleicher Ordnung des anderen Staates zuständig sein, wenn die Klage zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages erhoben worden wäre, so kann jede Partei die Abgabe an dieses Gericht beantragen; dem Antrag ist staatsgegeben, es sei denn, dass in diesem Zeitpunkt auch das im § 1 bezeichnete Gericht zuständig ist und der Gegner der Abgabe widerspricht. Unter mehreren zuständigen Gerichten des anderen Staates hat der Antragsteller, und wenn beide Parteien die Abgabe beantragen, der Beklagte die Wahl.

§ 4. (1) Ist das Deutsche Reich oder der Preussische Staat Partei, so treten die Behörden des Polnischen Staates in den Rechtsstreit ein, sofern nach den getroffenen oder noch zu treffenden polnisch-deutschen Vereinbarungen in Ansehung des in Streit befindlichen Anspruchs Polen an die Stelle des Reiches oder Preußens tritt.

(2) Ist der Polnische Staat oder das Deutsche Reich oder der Preussische Staat Beklagter und ist ein ausschliesslicher Gerichtsstand nicht begründet, so ist der Rechtsstreit an das Gericht abzugeben, in dessen Bezirke der Staat, für den der Rechtsstreit fortgesetzt wird, seinen

wadzona będzie; przepisy, § 3 ustępu 3, stosowane nie będą.

§ 5. (1) O przekazaniu sprawy można orzec bez rozprawy ustnej. Przed wydaniem rozstrzygnięcia winno się wysłuchać strony.

(2) W wypadkach w § 3 wymienionych winna strona, a przy kilku uczestnikach sporu winni oni wspólnie, podać wniosek najpóźniej na pierwszym terminie, na którym po wejściu w życie niniejszego układu odbędzie się rozprawa metrytyczna. W instancji odwoławczej można aż do chwili zakończenia ustnej rozprawy, po której ma zapaść wyrok, podać taki wniosek ewentualnie na wypadek zwrócenia sprawy do ponownego rozpoznania w poprzedniej instancji.

(3) Uchwała, zarządzająca przekazanie sprawy, nie ulega wzruszeniu. Z chwilą ogłoszenia lub doreczenia uchwały sprawę uważa się za zawiązującą w Sądzie, w uchwale wskazanym. Uchwała jest dla tego Sądu obowiązująca.

(4) Koszta, wynikłe w postępowaniu przed Sądem przekazującym, należy uważać za część kosztów powstałych przed Sądem, w uchwale wskazanym. Do rozprawy i orzeczenia w przedmiocie przekazania stosować się będzie przepis § 47, ustępu 1, 3 niemieckiej ustawy o kosztach sądowych.

§ 6. (1) O ile sprawy sporne z obwodów Sądów Krajowych wymienionych w § 1, są zawiązłe w Sądzie Apelacyjnym—Sądzie Wyższym Krajowym lub w Sądzie Najwyższym—Sądzie Rzeszy, stosować się będzie odpowiednie postanowienia §§ 1—5.

(2) Sprawa będzie przekazana do ponownego rozpoznania temu Sądowi, który będzie właściwy w myśl postanowień §§ 1—5. Do wniosków ewentualnych stosuje się przepis § 5, ustępu 2, zdania 2.

allgemeinen Gerichtsstand hat; die Bestimmungen des § 3 Absatz 3 finden keine Anwendung.

§ 5. (1) Ueber die Abgabe eines Rechtsstreits kann ohne mündliche Verhandlung entschieden werden. Die Parteien sind vor der Entscheidung zu hören.

(2) In den Fällen des § 3 ist der Antrag und zwar von mehreren Streitgenossen gemeinschaftlich, spätestens im ersten Termin, in welchem nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages zur Sache verhandelt wird, zu stellen. Er kann in der Berufungsinstanz bis zum Schlusse der mündlichen Verhandlung, auf welche das Urteil ergeht vorsorglich für den Fall der Zurückverweisung an die Vorinstanz gestellt werden.

(3) Eine Anfechtung des die Abgabe anordnenden Beschlusses findet nicht statt. Mit der Verkündung oder Zustellung dieses Beschlusses gilt der Rechtsstreit als bei dem im Beschluss bezeichneten Gericht anhängig. Der Beschluss ist für dieses Gericht bindend.

(4) Die in dem Verfahren vor dem abgebenden Gericht erwachsenen Kosten werden als Teil der Kosten behandelt, welche bei dem im Beschluss bezeichneten Gericht erwachsen. Auf die Verhandlung und Entscheidung über die Abgabe finden die Vorschriften des § 47 Absatz 1, 3 des Deutschen Gerichtskostengesetzes Anwendung.

§ 6. (1) Soweit die Rechtsstreitigkeiten auf den im § 1 bezeichneten Landgerichtsbezirken bei einem Appellationsgericht—Oberlandesgericht—oder dem Obersten Gericht—Reichsgericht — anhängig sind, finden die Bestimmungen der §§ 1 bis 5 entsprechende Anwendung.

(2) Zurückverweisung erfolgen an die sich aus der Anwendung der §§ 1 bis 5 ergebenden Gerichte. Für die vorsorglich zu stellenden Anträge gilt das im § 5 Absatz 2 Satz 2 Gesagte.

§ 7. (1) Jeżeli w sprawach spornych, wymienionych w § 1, wyroki wydane przed wejściem w życie niniejszego układu, zostaną po tym czasie wzruszone za pomocą środków prawnych, wówczas do rozprawy i rozstrzygnięcia o środku prawnym właściwy będzie ten Sąd, w którego obwodzie w chwili wejścia w życie niniejszego układu leży siedziba Sądu, którego wyrok jest wzruszony. Stosuje się tu w odpowiedni sposób postanowienia §§ 2 — 6.

(2) To samo dotyczy wypadków, gdy wyrok poprzednio zapadły wzruszony będzie w drodze wznowienia po wejściu w życie niniejszego układu.

§ 8. W postępowaniu co do przekazania sporu, tudzież przy założeniu środka prawnego lub wniesienia skargi restytucyjnej lub skargi nieważności—moga strony udzielić pełnomocnictwa do swego zastępstwa któremukolwiek z adwokatów, dopuszczonych do występowania przed Sądami polskimi, znajdującymi się na obszarze odstąpionym, lub przed Sądami niemieckimi.

§ 9. Postanowienia §§ 1—8 stosują się w odpowiedni sposób przy załatwianiu zażaleń.

§ 10. Sprawy upominawcze, do których odnoszą się warunki § 1, prowadzić będzie dalej ten Sąd, w którym wniesiono o wydanie nakazu zapłaty. W razie wniesienia oprostowania lub sprzeciwu stosuje się przepisy o zawiślanych sprawach spornych. Jeżeli roszczenie należy do właściwości Sądów Okręgowych — Krajowych, — stosuje się w odpowiedni sposób przepisy §§ 7, 8 w wypadku, gdy spór zawiśli w Sądzie Okręgowym — Krajowym — po wejściu w życie niniejszego układu.

§ 11. (1) Do spraw wywoławczych, do których odnoszą się warunki § 1, stosuje się odpowiednio przepisy o zawiślanych sprawach spornych.

§ 7. (1) Werden in Rechtsstreitigkeiten der im § 1 bezeichneten Art vor dem Inkrafttreten dieses Vertrages ergangene Urteile nach diesem Zeitpunkt durch Rechtsmittel angefochten, so ist für die Verhandlung und Entscheidung über das Rechtsmittel dasjenige Gericht zuständig zu dessen Bezirke zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages der Sitz des Gerichts gehört, dessen Urteil angefochten wird. Die Bestimmungen der §§ 2 bis 6 finden entsprechende Anwendung,

(2) Das gleiche gilt, wenn nach dem Inkrafttreten dieses Vertragen ein vorher erlassenes Urteil im Wege der Wiederaufnahme angefochten wird.

§ 8. In dem Verfahren über die Abgabe eines Rechtsstreits sowie bei Einlegung eines Rechtsmittels oder Erhebung einer Restitutions- oder Nichtigkeitsklage können die Parteien sich durch jeden bei einem polnischen Gericht des Abtretungsgebiets oder einem deutschen Gericht zugelassenen Rechtsanwalt als Bevollmächtigten vertreten lassen.

§ 9. Auf die Erledigung von Beschwerden finden die Bestimmungen der §§ 1 bis 8 entsprechende Anwendung.

§ 10. Mahnsachen, auf welche die im § 1 bezeichneten Voraussetzungen zutreffen, werden von dem Gericht fortgeführt, bei welchem der Zahlungsbefehl beantragt ist. Wird Widerspruch oder Einspruch erhoben, so gelten die Vorschriften über anhängige Rechtsstreitigkeiten. Geht der Anspruch zur Zuständigkeit der Bezirksgerichte — Landgerichte, so gelten die Vorschriften der §§ 7, 8 entsprechend für den Fall, dass der Rechtsstreit nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages bei dem Bezirksgericht-Landgericht anhängig wird.

§ 11. (1) Für Aufgebotssachen, auf welche die im § 1 bezeichneten Voraussetzungen zutreffen, gelten die Vorschriften über anhängige

Do skarg o wzruszenie, zawisłych po wejściu w życie niniejszego układu, stosuje się w odpowiedni sposób przepisy §§ 7, 8.

(2) W postępowaniu wywoławczem celem uznania za zmarłą osoby, która, gdyby jeszcze żyła, posiadałyby w chwili wejścia w życie niniejszego układu obywatelstwo niemieckie, dalsze postępowanie prowadzone będzie przez Sąd „Amtsgericht Berlin-Mitte”, skoro Sąd, w którym postępowanie zawisło, ma swą siedzibę na obszarze odstapiowym. Jeżeli osoba ta posiadałyby obywatelstwo polskie, dalsze postępowanie prowadzone będzie przez Sąd Powiatowy w Poznaniu, skoro Sąd, w którym postępowanie zawisło, ma swą siedzibę w państwie niemieckiem.

(3) Sąd Powiatowy w Poznaniu jak również wszystkie polskie Sądy są uprawnione do żądań w sprawach wywoławczych w celu uznania osoby za zmarłą bezpośrednio od Centralnego Biura Wywiadowczego dla strat wojennych i grobów poległych (Ogólne Zarządzenie pruskiego Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 1920—Dziennik Urzędowy Ministerstwa Sprawiedliwości str. 80) wywadu, przewidzianego w § 22 niemieckiego Rozporządzenia z dnia 9 sierpnia 1917—Dziennik Ustaw Rzeszy, str. 704.

(4) Polskie Sądy są zobowiązane wiadomości określone pod L:4. Ogólnego Zarządzenia pruskiego Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 sierpnia 1917—Dziennik Urzędowy Ministerstwa Sprawiedliwości str. 291, przesyłać bezpośrednio do Centralnego Biura Wywiadowczego dla strat wojennych i grobów poległych przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Rzeszy.

§ 12. Postępowania upadłościowe, do których odnoszą się warunki § 1, prowadzić będzie dalej Sąd, w którym one zawisły, albo w razie gdy Sąd ten został zwinięty, ten polski lub niemiecki Sąd, w którego ówczesie leży dotychczasowa siedzi-

Rechtstreitigkeiten entsprechend. Für die nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages anhängig werdenden Anfechtungsklagen gelten die Vorschriften der §§ 7, 8 entsprechend.

(2) In einem Aufgebotsverfahren zum Zwecke der Todeserklärung einer Person, die, wen sie noch lebte, zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages die deutsche Reichsangehörigkeit besitzen würde, wird das Verfahren von dem Amtsgericht Berlin-Mitte fortgeführt, falls das Gericht, bei dem es anhängig ist, seinen Sitz in dem Abtretungsgebiete hat. Würde diese Person die polnische Staatsangehörigkeit besitzen, so wird das Verfahren von dem Kreisgericht Posen fortgeführt, falls das Gericht, bei dem es anhängig ist, seinen Sitz in dem Deutschen Reiche hat.

(3) Das Kreisgericht Posen sowie alle polnischen Gerichte sind befugt, in Aufgebotssachen zum Zwecke der Todeserklärung die im §§ 22 der Deutschen Verordnung vom 9 August 1917 — Reichsgesetzblatt Seite 704 — vorgesehene Auskunft von dem Zentralnachweiseamt für Kriegsverluste und Kriegergräber (Allgemeine Verfügung des Preussischen Justizministers vom 23 Februar 1920 — Preussisches Justizministerialblatt Seite 80) unmittelbar einzuholen.

(4) Die polnischen Gerichte sind verpflichtet, die nach Ziffer 4 der Allgemeinen Verfügung des Preussischen Justizministers vom 20 August 1917—Preussisches Justizministerialblatt Seite 291 — erforderlichen Mitteilungen dem Zentralnachweiseamt für Kriegsverluste und Kriegergräber beim Reichsministerium des Innern unmittelbar zu übersenden.

§ 12. Konkursverfahren, auf welche die im § 1 bezeichneten Voraussetzungen zutreffen, werden von dem Gerichte, bei dem sie anhängig sind, oder falls dieses Gericht fortgefallen ist, von demjenigen polnischen oder deutschen Gerichte fortgeführt, zu

ba Sądu upadłościowego. O ile Sąd drugiego państwa byłby jedynie właściwy, jeżeliby wniesiono o wdrożenie postępowania upadłościowego po wejściu w życie niniejszego układu, wówczas winno się przekazać postępowanie owemu Sądowi.

§ 13. Egzekucje, do których odnoszą się warunki § 1, prowadzić będzie, o ile dotyczą majątku nieruchomości, dalej Sąd tego państwa, w którego obwodzie leży nieruchomość, zaś w innych wypadkach Sąd egzekucyjny, który jest właściwy po wejściu w życie niniejszego układu. O ile dla sporów egzekucyjnych właściwym jest Sąd procesowy, stosowane będą w odpowiedni sposób przepisy §§ 7, 8.

§ 14. We wszystkich sprawach wynikających z §§ 1—13 Sądy polskie i niemieckie mają sobie nawzajem udzielać bezpośredniej pomocy prawnej w jak najszerszym zakresie. Co do prawa ubogich, zabezpieczenia kosztów sporu i obowiązku składania zaliczek, będą Sądy polskie obywatele niemieckich, a Sądy niemieckie obywatele polskich traktowały na równi z właściwymi obywatełami.

Artykuł 2.

Sprawy karne.

§ 1. Postępowania karne, zawiłe w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości w obwodach Sądów Krajowych, które z chwilą wejścia w życie traktatu pokojowego całkowicie lub częściowo przypadły Polsce, a przed wejściem w życie niniejszego układu prawomocnie nieukończone, prowadzić będzie dalej Sąd, w którym one zawiły, albo w razie gdy Sąd ten uległ zwinięciu, przejmie je ten równorzędny polski lub niemiecki Sąd, w którego obwodzie leży siedziba urzę-

dessen Bezirke der Amtssitz des bisherigen Konkursgerichts gehört. Würde, falls der Eröffnungsantrag nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages gestellt worden wäre, nur ein Gericht des anderen Staates zuständig sein, so ist das Verfahren an dieses Gericht abzugeben.

§ 13. Zwangsvollstreckungen, auf welche die im § 1 bezeichneten Voraussetzungen zutreffen, werden, so weit sie das unbewegliche Vermögen betreffen, von dem Gerichte des Staates, in dessen Bezirke das Grundstück liegt, im übrigen von dem nach dem Inkrafftreten dieses Vertrages zuständigen Vollstreckungsgerichte fortgeführt. Soweit für Streitigkeiten in der Zwangsvollstreckung das Prozessgericht zuständig ist, finden die Vorschriften der §§ 7, 8 entsprechende Anwendung.

§ 14. In allen aus den §§ 1 bis 13 sich ergebenden Angelegenheiten haben die polnischen und die deutschen Gerichte einander unmittelbare Rechtshilfe in weitestem Umfange zu leisten. In Ansehung des Armenrechts, der Sicherheitsleistung wegen der Prozesskosten und der Vorschusspflicht werden Polen von deutschen Gerichten, Deutsche von polnischen Gerichten ebenso wie Inländer behandelt.

Artikel 2.

Strafsachen.

§ 1. Strafverfahren, die zur Zeit des Übergangs der Rechtspflege in einem Landgerichtsbezirk, der mit dem Inkrafttreten des Friedensvertrages ganz oder teilweise an Polen gefallen ist, gerichtlich anhängig waren und zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages noch nicht rechtskräftig erledigt sind, werden von dem Gerichte, bei dem das Verfahren anhängig ist, fortgeführt oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, von demjenigen polnischen oder deutschen Gerichte gleicher Ordnung

dowa Sądu, prowadzącego dotychczas postępowanie.

§ 2. (1) Jeżeliby w myśl § 1 Sąd polski miał przejąć postępowanie karne przeciwko obywatełowi niemieckiemu, który w chwili wejścia w życie niniejszego układu ma w obrębie państwa niemieckiego swe zamieszkanie albo w braku jego swe zwykłe miejsce pobytu, wówczas na żądanie oskarżonego postępowanie przechodzi na Sąd niemiecki, o ile czyn będący przedmiotem oskarżenia może być ścigany wedle niemieckich ustaw karnych.

(2) Jeżeliby w myśl § 1, Sąd niemiecki miał prowadzić dalej postępowanie karne przeciwko obywatełowi polskiemu, który w chwili wejścia w życie niniejszego układu ma w obrębie państwa polskiego swe zamieszkanie, albo w braku jego, swe zwykłe miejsce pobytu, wówczas na żądanie oskarżonego postępowanie przechodzi na Sąd polski, o ile czyn będący przedmiotem oskarżenia może być ścigany wedle polskich ustaw karnych.

(3) Gdy postępowanie karne skierowane jest tak przeciwko obywatełom polskim jak i obywatełom niemieckim, należy je pod powyższymi warunkami w odpowiedni sposób rozdzielić.

(4) Oskarżony musi wnieść powyższe żądanie przed rozpoczęciem pierwszej rozprawy głównej; należy go o tem jaknajwcześniej pouczyć. Polski lub pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości oznaczy Sąd, na który postępowanie przechodzi.

§ 3. (1) O ile postępowania karne z obwodów Sądów Krajowych, wymienionych w § 1, w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości z powodu założenia rewizji zawisły w Sądzie Apelacyjnym — Sądzie Wyższym Krajowym lub w Sądzie Najwyższym — Sądzie Rzeszy — i w chwili wejścia w życie niniejszego układu nie były jeszcze pra-

übernommen, zu dessen Bezirk der Amtssitz des bisher mit dem Verfahren befassten Gerichts gehört.

§ 2. (1) Würde nach § 1 ein Strafverfahren gegen einen Deutschen, der zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages seinen Wohnsitz oder in Ermangelung eines solchen seinen gewöhnlichen Aufenthalt im Deutschen Reich hat, von einem polnischen Gericht zu übernehmen sein, so geht auf Verlangen des Angeklagten das Verfahren auf ein deutsches Gericht über, sofern die unter Anklage stehende Tat nach den deutschen Strafgesetzen verfolgt werden kann.

(2) Würde nach § 1 ein Strafverfahren gegen einen Polen, der zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages seinen Wohnsitz oder in Ermangelung eines solchen seinen gewöhnlichen Aufenthalt in Polen hat, von einem deutschen Gericht fortzuführen sein, so geht auf Verlangen des Angeklagten das Verfahren auf ein polnisches Gericht über, sofern die unter Anklage stehende Tat nach den polnischen Strafgesetzen verfolgt werden kann.

(3) Richtet sich ein Strafverfahren sowohl gegen Polen wie gegen Deutsche, so ist unter den obigen Voraussetzungen das Verfahren entsprechend zu teilen.

(4) Der Angeklagte muss das Verlangen bis zum Beginn der ersten Hauptverhandlung stellen; er ist möglichst frühzeitig hierauf hinzuweisen. Das Gericht, auf welches das Verfahren übergeht, wird von der polnischen oder preussischen Justizverwaltung bestimmt.

§ 3. Soweit Strafverfahren aus den im § 1 bezeichneten Landgerichtsbezirken zur Zeit des Übergangs der Rechtspflege infolge Einlegung der Revision bei einem Appellationsgericht - Oberlandesgericht — oder dem Obersten Gericht - Reichsgericht — anhängig waren und zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages noch nicht rechtskräftig er-

womocnie ukończone, stosuje się odpowiednio postanowienia § 1. To samo odnosi się do załatwienia zażeleń.

(2) Postępowania karne przekazuje się do ponownego rozpoznania temu Sądowi, który będzie właściwy w myśl postanowień § 1–2. Wypadek § 2 żądanie przekazania postępowania musi być wniesione przed rozpoczęciem pierwszej rozwijawy głównej w Sądzie, któremu sprawę przekazano; pouczenia w tym kierunku ma udzielić już Sąd rewidacyjny, tak, iżby w danym razie można było sprawy przekazać bezpośrednio Sądowi drugiego państwa.

§ 4. (1) Jeżeli w postępowaniach karnych, określonych w § 1, wyroki zapadły przed dniem wejścia w życie niniejszego układu, dopiero po tym dniu zostaną wzruszone za pomocą środka prawnego, natenczas rozstrzyga ten Sąd, który po wejściu w życie niniejszego układu jest instancją wyższą dla Sądu, którego wyrok uległ wzruszeniu, albo dla tego Sądu, który zajął jego miejsce stosownie do § 1. Postanowienia § 2 stosuje się w odpowiedni sposób.

(2) Gdy po wejściu w życie niniejszego układu podany zostanie wniosek o wznowienie postępowania, które było zawisłe w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości i w którym ostatni wyrok zapadł przed wejściem w życie niniejszego układu, należy stosować odpowiednio postanowienia §§ 1 i 2.

§ 5. Dochodzenia, które w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości w obwodach Sądów Krajowych, wymienionych w § 1, były w toku i w chwili wejścia w życie niniejszego układu są jeszcze w toku, mają być przekazane przez Prokuraturę, u której zawisły, Prokuraturze drugiego państwa, skoro się okaze, iż do osądzenia są właściwe jedynie Sądy drugiego państwa. To samo stosuje się do sądowych

ledigt sind, findet die Bestimmung des § 1 entsprechende Anwendung. Das Gleiche gilt für die Erledigung von Beschwerden.

(2) Zurückverweisungen von Strafverfahren erfolgen an die sich aus der Anwendung der §§ 1 und 2 ergebenden Gerichte. Im Falle des § 2 muss der Übergang des Verfahrens verlangt werden bis zum Beginn der ersten Hauptverhandlung vor dem Gericht, an das die Sache zurückverwiesen ist; der Hinweis soll bereits von dem Revisionsgericht gegeben werden, damit die Sachen gegebenenfalls unmittelbar an die Gerichte des anderen Staates zurückverwiesen werden können.

§ 4. (1) Werden in Strafverfahren der im § 1 bezeichneten Art Urteile, die vor dem Inkrafttreten dieses Vertrages ergangen sind, erst nach diesem Zeitpunkt durch Rechtsmittel angefochten, so entscheidet dasjenige Gericht, das nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages dem Gericht, dessen Urteil angefochten ist, oder dem gemäss § 1 an seine Stelle getretenen Gericht im Rechtszuge übergeordnet ist. Die Bestimmungen des § 2 finden entsprechende Anwendung.

(2) Wird nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages die Wiederaufnahme eines Verfahrens beantragt, das zur Zeit des Übergangs der Rechtspflege bereits anhängig war und in dem das letzte Urteil vor dem Inkrafttreten dieses Vertrages ergangen ist, so finden die Vorschriften der §§ 1 und 2 entsprechende Anwendung.

§ 5. Ermittelungsverfahren, die in den im § 1 bezeichneten Landgerichtsbezirken zur Zeit des Übergangs der Rechtspflege schwieben und bei Inkrafttreten dieses Vertrages noch schwieben, werden, sobald sich herausstellt, das zur Aburteilung nur Gerichte des anderen Staates zuständig sein werden, von der Staatsanwaltschaft, bei der sie anhängig sind, der Staatsanwaltschaft des anderen Staates überge-

siedztw wstępnych tego samego rodu, skoro się okaże, że do osądzenia byłyby właściwe jedynie Sądy drugiego państwa, gdyby skarże publiczną wniesiono dopiero po wejściu w życie niniejszego układu.

§ 6. Jeżeli podpadającego pod niniejszy układ postępowania karnego władze właściwego państwa nie mogą przeprowadzić dlatego, iż posądzony przebywa w drugiem państwie i jest obywatelem tego państwa, wówczas na żądanie właściwego państwa to drugie winno przejąć ściganie karne, o ile przestępstwo może być ścigane wedle jego ustawodawstwa karnego. Polski lub Pruski Zarząd wymiaru sprawiedliwości oznaczy Prokuraturę lub Sąd.

§ 7. O ile wyroki karne (mandaty karne) z obwodów Sądów Krajowych oznaczonych w § 1 w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości były już wykonalne, albo, o ile wyroki karne w wypadkach § 3 ustępu 1 po przejściu wymiaru sprawiedliwości z powodu odrzucenia rewizji uzyskały wykonalność, to wykonanie kary wdroży lub będzie je dalej prowadzić władza wykonawcza Sądu, którego wyrok ma być wykonany, albo też w razie, gdy Sąd ten uległ zwinięciu, wykonanie kary przejmie władza wykonawcza tego polskiego lub niemieckiego Sądu, w którego obwodzie leży siedziba urzędowa Sądu, którego wyrok ma być wykonany.

§ 8. (1) Skazani, przeciw którym postępowania karne zawisły już w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości i do których analogicznie odnoszą się wskazane w § 2 ustępie 1 albo 2 warunki przejęcia ścigania karnego, mogą żądać, aby wykonanie kary było przekazane władzom wykonawczym tego państwa, którego są obywatelami, gdy

ben. Das gleiche gilt für gerichtliche Voruntersuchungen dieser Art sobald sich herausstellt, dass zur Aburteilung nur Gerichte des anderen Staates zuständig sein würden, wenn die öffentliche Klage erst nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages erhoben worden wäre.

§ 6. Kann ein unter diesen Vertrag fallendes Strafverfahren von den Behörden des hiernach zuständigen Staates deshalb nicht durchgeführt werden, weil der Beschuldigte sich in dem anderen Staate aufhält und Angehöriger dieses Staates ist, so hat auf Verlangen des zuständigen Staates der Aufenthaltsstaat die Strafeverfolgung zu übernehmen, sofern die Straftat auch nach seinem Strafgesetz verfolgt werden kann. Die Staatsanwaltschaft oder das Gericht wird von der polnischen oder preussischen Justizverwaltung bestimmt.

§ 7. Soweit Strafurteile (Strafbefehle) aus den im § 1 bezeichneten Landgerichtsbezirken zur Zeit des Übergangs der Rechtspflege bereits vollstreckbar waren, oder soweit Strafurteile in den Fällen des § 3 Absatz 1 nach dem Übergang infolge der Verwerfung der Revision vollstreckbar geworden sind, wird die Strafvollstreckung von der Vollstreckungsbehörde des Gerichts, dessen Urteil zu vollstrecken ist, eingeleitet oder fortgeführt oder, falls dieses Gerichts fortgefallen ist, von der Vollstreckungsbehörde desjenigen polnischen oder deutschen Gerichts übernommen, zu dessen Bezirk der Amtssitz des Gerichts gehört, dessen Urteil zu vollstrecken ist.

§ 8. (1) Verurteilte, gegen die das Strafverfahren im Zeitpunkte des Übergangs der Rechtspflege schon anhängig geworden war, und auf welche die im § 2 Absatz 1 oder 2 bestimmten Voraussetzungen der Übernahme der Strafverfolgung sinngemäß zutreffen, können den Übergang der Strafvollstreckung auf Vollstreckungsbehörden des Staates

chodzi o kary na wolności, które w chwili żądania mają być wykonane jeszcze przez okres conajmniej sześciotygodniowy i gdy przestępstwo, za które skazano, może być ścigane także według ustawy karnej państwa przejmującego wykonanie kary.

(2) Żądanie powyższe musi być wniesione przez skazanego przed rozpoczęciem wykonania kary, a gdy wykonanie to już się zaczęło, w przeciągu dwóch tygodni po poczeciu skazanego, iż przysługuje mu to prawo; w obu wypadkach poczecie winno być jaknajwcześniej udzielone.

(3) Co do skazanych w ustępie 1 oznaczonych, może także państwo właściwe według § 7 do wykonania kary, żądać przejęcia wykonania, jeśli chodzi o kary na wolności, które w chwili żądania mają być wykonane jeszcze przez okres conajmniej sześciu miesięcy i gdy co do przestępstwa zachodzą warunki przewidziane w ustępie 1. Z żądaniem musi się w tych wypadkach wystąpić przed upływem dwóch miesięcy po wejściu w życie niniejszego układu.

(4) Polski lub Pruski Zarząd wymiaru sprawiedliwości oznaczy władze, której wykonanie ma być przekazane.

§ 9. Kary łączne, których kary pierwiastkowe wyznaczyły Sądy położone na obszarze Polsce przyznany, oraz Sądy pozostałe przy Rzeszy Niemieckiej, mają być wykonywane przez to państwo, które po zliczeniu wyrzeczonych przez jego sądy kar pierwiastkowych najbardziej do wysokości kary łącznej się przyczyniło, albo też które przy równej wysokości wymierzanych kar pierwsze przystąpi do wykonania kary albo wykonanie już rozpoczęło. § 8 ma być odpowiednio stosowany.

§ 10. Jeżeli wyrok, podпадający pod niniejszy układ, w państwie dla

dessen Angehörige sie sind, verlangen, wenn es sich um Freiheitsstrafen handelt, die zur Zeit des Verlangens noch in eine Dauer von mindestens sechs Wochen zu vollstrecken sind und wenn die Straftat, wegen derer die Verurteilung erfolgt ist, auch nach dem Strafgesetze des die Vollstreckung übernehmenden Staates verfolgt werden kann.

(2) Der Übergang der Vollstreckung muss bis zu ihrem Beginn oder wenn sie schon begonnen hat, binnen zwei wochen nach dem Hinweis des Verurteilten auf diese Befugnis verlangt werden; der Hinweis soll in beiden Fällen möglichst frühzeitig erfolgen.

(3) Bezuglich Verurteilter der im Absatz 1 bezeichneten Art kann auch der nach § 7 zur Vollstreckung zuständige Staat den Übergang der Vollstreckung verlangen, wenn es sich um Freiheitsstrafen handelt, die zur Zeit des Verlangen, noch in einer Dauer von mindestens sechs Monaten zu vollstrecken sind, und wenn auf die Straftat die im Absatz 1 bezeichnete Voraussetzung zutrifft. Das Verlangen muss in diesen Fällen bis zum Ablauf von zwei Monaten nach Inkrafttreten dieses Vertrages gestellt werden.

(4) Die Behörde, auf welche die Vollstreckung übergeht, wird von der polnischen oder preussischen Justizverwaltung bestimmt.

§ 9. Gesamtstrafen, deren Einzelstrafen von Gerichten des Abtrittungsgebiets und vom beim Deutschen Reich verbliebenen Gerichten festgesetzt sind, werden von demjenigen der beiden Staaten vollstreckt, der nach dem Gesamtbetrage der, von seinem Gerichten erkannten Einzelstrafen an der Gesamtstrafe am höchsten beteiligt ist, oder bereits begonnen hat. § 8 findet entsprechende Anwendung.

§ 10. Kann ein unter diesen Vertrag fallendes Urteil in dem für die

wykonania właściwem nie może być wykonany z powodu, iż skazany przebywa w drugiem państwie i jest jego obywatelem, albo że majątek skazanego na grzywnę znajduje się w drugiem państwie, wówczas na żądanie właściwego państwa, państwo drugie winno przejąć wykonanie kary, o ile przestępstwo, za które nastąpiło skazanie, może być ścigane także według ustawy karnej tegoż państwa. Polski lub Pruski Zarząd wymiaru sprawiedliwości oznaczy władzę wykonawczą. Grzywna ściągnięta przypada państwu, które ją ściągnęło.

§ 11. (1) We wszystkich wypadkach przechodzi wraz z wykonaniem kary prawo ulaskawienia na państwo wykonywające.

(2) W żadnym wypadku nie będą zwracane koszta wykonania kary.

(3) Przy transporcie więźniów śledczych i karnych ponosi aż do miejsca oddania koszta, łącznie z kosztami podróży urzędnika oddającego, strona wydająca, zaś koszta podróży urzędnika odbierającego i dalszego transportu odebranych więźniów, strona odbierająca.

§ 12. (1) Polskie i niemieckie Prokuratury oraz Sądy winny sobie udzielać wzajemnie pomocy prawnej we wszystkich sprawach, z nienieszego układu wynikających.

(2) Obywatele jednego państwa nie będą atoli wydawani drugiemu państwu w celu ich ścigania i karania. Podobnież nie będzie miało miejsca przymusowe sprowadzanie świadków oraz biegłych przed władze obcego państwa.

§ 13. (1). Rejestry kar, prowadzone w obwodach Sądów Krajowych

Vollstreckung zuständigen Staate deshalb nicht vollstreckt werden, weil der Verurteilte sich in dem anderen Staate aufhält und Angehöriger dieses Staates ist, oder weil das Vermögen des zu einer Geldstrafe Verurteilten sich in dem anderen Staate befindet, so hat auf Verlangen des zuständigen Staates der andere Staat die Strafvollstreckung zu übernehmen, sofern die Straftat, wegen deren die Verurteilung erfolgt ist, auch nach seinem Strafgesetze verfolgt werden kann. Die Vollstreckungsbehörde wird von der polnischen oder preussischen Justizverwaltung bestimmt.

Die beigetriebene Geldstrafe verbleibt dem betreibenden Staate.

§ 11. (1) In allen Fällen geht mit der Strafvollstreckung auch das Gnadenrecht auf den vollstreckenden Staat über.

(2) Eine Erstattung von Kosten der Strafvollstreckung findet in keinem Falle statt.

(3) Bei Ueberführung von Untersuchungs oder Strafgefangenen trägt der übergebende Teil die Kosten bis zur Uebergabe einschliesslich der Kosten der Rückreise der übergebenden Beamten, der übernehmen die Teil die Kosten der Hinreise der übernehmenden Beamten und des Weitertransports der übergebenen Gefangenen nach der Uebergabe.

§ 12. (1) Die polnischen und die deutschen Staatsanwaltschaften und Gerichte haben in den aus diesem Vertrage sich ergebenden Angelegenheiten einander Rechtshilfe zu leisten.

(2) Die Angehörigen des einen Staates werden jedoch dem anderen Staat nicht zur Verfolgung oder Bestrafung überliefert. Auch findet eine Zwangsgestellung von den Zeugen und Sachverständigen vor die Behörden des fremden Staates nicht statt.

§ 13. (1) Die Strafreister, die in dem im § 1 bezeichneten Landge-

wych, w § 1 wymienionych, prowadzić będą nadal dotychczasowe władze rejestrowe, albo w razie gdy uległy zwinięciu, te polskie lub niemieckie władze rejestrowe, w których obwodzie leży siedziba urzędu dotychczasowej władzy rejestrowej.

(2) Sądom oraz innym publicznym władzom obu państw należy na ich żądanie udzielać bezpłatnie wiadomości o treści rejestrów.

(3) Wykazy karne, których dalszego zachowywania w rejestrach nie wymaga interes danego państwa, będą na mocy bliższego porozumienia między zarządami wymiaru sprawiedliwości Polski i Rzeszy Niemieckiej stopniowo wyłączane i oddawane do rozporządzenia drugiemu państwu.

Artykuł 3.

Sprawy niesporne.

§ 1. Do spraw niesporych w obwodach Sądów Krajowych, które z chwilą wejścia w życie traktatu pokojowego całkowicie lub częściowo przypadły Polsce, stosowane być mają przepisy §§ 2—8.

§ 2. (1) Jeśli postępowanie w sprawie niespornej jeszcze nie zostało ostatecznie zakończone, dokonczy je Sąd, w którym sprawa zawisła, albo w razie, gdy Sąd ten uległ zwinięciu, równorzędny polski lub niemiecki Sąd, w którego obwodzie leży siedziba urzędowa tego Sądu.

(2) Wszakże Sąd winien przekazać sprawę równorzędnemu Sądowi drugiego państwa wówczas, gdyby ten był właściwy dla sprawy, jeśli ona zawisła dopiero w chwili wejścia w życie niniejszego układu. Jeżeli w tym czasie był właściwy zarówno polski jak niemiecki Sąd, wówczas sprawa może być przeka-

richtsbezirken geführt sind, werden bis auf weiteres von den bisherigen Registerbehörden fortgeführt oder, falls diese Registerbehörden fortgefallen sind, von denjenigen polnischen oder deutschen Registerbehörden übernommen, zu deren Bezirk der Amtssitz der bisherigen Registerbehörde gehört.

(2) Gerichtlichen und anderen öffentlichen Behörden beider Staaten ist auf ihr Ersuchen über den Inhalt der Register kostenfrei Auskunft zu erteilen.

(3) Strafnachrichten, an deren weiterer Aufbewahrung in seinen Registern der eine Staat kein Interesse hat, werden nach näherer Vereinbarung zwischen den Justizverwaltung Polens und des Deutschen Reichs allmählich ausgesondert und dem anderen Staats zur Verfügung gestellt.

Artikel 3.

Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit.

§ 1. Für die Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit in den Landgerichtsbezirken, die mit dem Inkrafttreten des Friedensvertrages ganz oder teilweise an Polen gefallen sind, gelten die Vorschriften der § 2 bis 8.

§ 2. (1) Ist ein Verfahren der freiwilligen Gerichtsbarkeit noch nicht endgültig erledigt, so erfolgt die Erledigung durch das Gericht bei dem die Angelegenheit anhängig ist oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, durch dasjenige polnische oder deutsche Gericht gleicher Ordnung, zu dessen Bezirk der Amtssitz dieses Gerichts gehört.

(2) Das Gericht hat jedoch die Sache an ein Gericht gleicher Ordnung des anderen Staates abzugeben, falls dieses für die Angelegenheit zuständig wäre, wenn sie erst zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages anhängig geworden wäre. Ist zu diesem Zeitpunkte sowohl ein polnisches als auch ein

zana jedynie w tym wypadku, gdy osoba, ze względu na którą właściwość sądowa jest miarodajna, należy w tym czasie do obywateli drugiego państwa, albo gdy jeden z interesowanych podał wniosek o przekazanie sprawy, a wszyscy pozostali interesowani na to przyzwalają. Przepisy artykułu 1 § 5 ustępów 1, 3, 4, stosowane tu będą w odpowiedni sposób.

§ 3. (1) O ile urząd hipoteczny posiada księgi gruntową odnoszącą się do nieruchomości położonych w obwodzie drugiego państwa, to ma on księgę gruntową przekazać właściwemu urzędowi hipotecznemu drugiego państwa.

Termin przekazania należy podać do publicznej wiadomości.

(2) Czynności urzędowych, dokonanych przez urząd hipoteczny, podpadający pod przepis ustępu 1, przed wejściem w życie niniejszego układu, nie można wzruszać z powodu miejscowości niewłaściwości.

(3) W jaki sposób postępować należy, gdy tylko część poszczególnego tomu księgi gruntowej należy przekazać urzędowi hipotecznemu drugiego państwa, lub gdy karta księgi gruntowej nie dotyczyła wyłącznie nieruchomości, położonej w obrębie jednego z dwóch tych państw, określono w załączniku do niniejszego układu.

§ 4. (1) Rejestry sądowe prowadzić będzie nadal Sąd, który je prowadził dotychczas, albo w razie gdy Sąd ten uległ zwinięciu, ten polski lub niemiecki Sąd, w którego obwodzie leży siedziba urzędowa dotychczasowego Sądu.

(2) Wszakże, gdy wedle stosunków, miarodajnych w chwili wejścia w życie niniejszego układu, do prowadzenia rejestru właściwym był Sąd drugiego państwa, należy temu Sądowi przesyłać uwierzytelnione wyciągi z rejestru. Zastrzega się później szermu porozumieniu między polskim a pruskim zarządem wymiaru sprawiedliwości, o ile w po-

deutsches Gericht zuständig, so findet eine Abgabe nur dann statt, wenn diejenige Person, die für den Gerichtsstand massgebend ist, dem anderen Staate zu dieser Zeit angehört, oder wenn einer der Beteiligten die Abgabe beantragt und sämtliche übrigen Beteiligten ihr zustimmen. Die Bestimmungen des Artikel 1 § 5 Absatz 1, 3, 4 finden entsprechende Anwendung.

§ 3. (1) Soweit ein Grundbuchamt ein Grundbuch im Besitz hat, das sich auf Grundstücke bezieht, die im Bezirk des anderen Staates belegen sind, hat es das Grundbuchamt an das zuständige Grundbuchamt des anderen Staates abzugeben.

Der Zeitpunkt der Abgabe ist öffentlich bekanntzumachen.

(2) Amtshandlungen, die ein unter Absatz 1 fallendes Grundbuchamt vor dem Inkrafttreten dieses Vertrages vorgenommen hat, können wegen örtlicher Unzuständigkeit nicht angefochten werden.

(3) In welcher Weise zu verfahren ist, wenn nur ein Teil eines Grundbuchbandes an das Grundbuchamt des anderen Staates abzugeben ist oder wenn ein Grundbuchblatt nicht ausschliesslich über Grundstücke geführt ist, die nur im Bezirke eines der beiden Staaten belegen sind, ergibt sich aus der Anlage.

§ 4. (1) Gerichtliche Register werden von dem Gerichte fortgeführt, das bisher das Register geführt hat, oder, falls dieses Gericht forgefallen ist, von demjenigen polnischen oder deutschen Gerichte, zu dessen Bezirk der Amtssitz dieses Gerichts gehört,

(2) Soweit jedoch nach den zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages massgebenden Verhältnissen ein Gericht des anderen Staates zur Führung des Registers zuständig sein würde, sind diesem Gerichte beglaubigte Auszüge aus dem Register zu übergeben. Inwieweit statt dessen in einzelnen Fällen das Register selbst unter Zurückbehaltung

szczególnych wypadkach zamiast przesyłania wyciągu ma być przekazany sam rejestr z zachowaniem na miejscu uwierzytelnionych wyciągów.

(3) Termin przekazania należy podać do publicznej wiadomości.

(4) Przepis § 3 ustępu 2 stosuje się odpowiednio.

§ 5. Testamente oraz układy spadkowe przechowywa ten Sąd, który je wziął na przechowanie urzędowe, albo w razie gdy Sąd ten uległ zwinięciu, ten polski lub niemiecki Sąd, w którego obwodzie leży siedziba urzędowa dotychczasowego Sądu. Wszakże do dnia 31 grudnia 1921 r. spadkodawca, będący obywatelem polskim, może żądać przekazania wymienionych dokumentów Sądowi polskiemu, a spadkodawca będący obywatelem niemieckim, przekazania Sądowi niemieckiemu.

§ 6. (1) Dokumenta sądowe przechowywa ten Sąd, w którym się znajdują, albo w razie gdy Sąd ten uległ zwinięciu, ten polski lub niemiecki Sąd, w którego obwodzie leży siedziba urzędowa dotychczasowego Sądu.

(2) To samo dotyczy akt notarialnych, będących w przechowaniu Sądu (pierwopisów, rejestrów i t. d.). Gdyby wszakże poprzednia siedziba urzędowa notariusza leżała w obrębie drugiego państwa, wówczas aktu należy odstąpić temu Sądowi drugiego państwa, w którego obwodzie leży poprzednia siedziba urzędowa notariusza.

§ 7. Wypisów, uwierzytelnionych odpisów oraz uwierzytelnionych wyciągów dokumentów sądowych i notarialnych, łącznie z legitymacjami spadkowymi, tudzież rozporządzeniami ostatniej woli, można będzie przy zachowaniu dotychczas obowiązujących przepisów prawnych żądać od tej władzy lub tego notariusza, w którego ręku znajduje się pierwopsis. To samo ma być stosowane odpowiednio do wydania wszelkiego rodzaju świadectw.

beglaubigter Auszüge abzugeben ist, bleibt der Vereinbarung durch die polnische und die preussische Justizverwaltung vorbehalten.

(3) Der Zeitpunkt der Abgabe ist öffentlich bekanntzumachen.

(4) Die Vorschrift des § 3 Absatz 2 findet entsprechende Anwendung

§ 5. Testamente und Erbverträge bleiben bei dem Gerichte verwahrt, bei dem sie in amtliche Verwahrung genommen sind, oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, bei demjenigen polnischen oder deutschen Gerichte, zu dessen Bezirk der Amtssitz dieses Gerichts gehört. Bis zum 31. Dezember 1921 kann jedoch der polnische Erblasser die Abgabe an ein polnisches Gericht, der deutsche Erblasser die Abgabe an ein deutsches Gericht verlangen.

§ 6. (1) Gerichtliche Urkunden bleiben bei dem Gerichte verwahrt, bei dem sie sich befinden, oder, falls dieses Gericht fortgefallen ist, bei demjenigen polnischen oder deutschen Gerichte, zu dessen Bezirk der Amtssitz dieses Gerichts gehört.

(2) Das gleiche gilt für die von dem Gerichte verwahrten Notariatspapiere (Urschriften, Register usw.) Ist jedoch der frühere Amtssitz des Notars im Bezirke des anderen Staates belegen, so sind die Papiere an dasjenige Gericht des anderen Staates abzugeben, zu dessen Bezirk der frühere Amtssitz des Notars gehört.

§ 7. Ausfertigungen, beglaubigte Abschriften und beglaubigte Auszüge von gerichtlichen und notariellen Urkunden einschliesslich der Erbscheine sowie von letzwilligen Verfügungen können unter Anwendung des bischer geltenden Rechtes von der Behörde oder dem Notar verlangt werden, welche die Urschrift innehaben. Entsprechendes gilt von der Ausstellung von Zeugnissen jeder Art.

§ 8. (1) Gwoli ułatwienia przejęcia wymiaru sprawiedliwości Sądy winny sobie udzielać wzajemnie bezpośredniej pomocy prawnej w jak-najszerszym zakresie. Dotyczy to zwłaszcza udzielania uwierzytelniczych odpisów z ksiąg gruntowych, rejestrów, akt gruntowych oraz akt spadkowych.

(2) W przejętych sprawach pod względem udzielenia prawa ubogich oraz obowiązku zaliczkowania kosztów mają być obywatele polscy przez Sądy niemieckie, a obywatele niemieccy przez Sądy polskie traktowani na równi z własnymi obywatełami.

§ 9. (1) Jeżeli majątek fideikomisowy znajduje się całkowicie w jednym z umawiających się państw, wówczas fideikomis ów podlega temu państwu.

(2) Jeżeli zaś majątek fideikomisowy znajduje się po części w jednym, a po części w drugiem państwie, wówczas polski i pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości ustala wspólnie potrzebne wskutek przejęcia wymiaru sprawiedliwości zmiany w nadzorze państwowym nad fideikomisem. Przytym fideikomisy, do których należy obok nieruchomości także inny majątek, winny być przy uwzględnieniu stosunków wartościowych oraz przeznaczenia poszczególnych części składowych, z reguły poddane temu państwu, na którego obszarze znajduje się należna do fideikomisu nieruchomość. Gdy w przeciągu 2 lat po wejściu w życie niniejszej umowy nie dojdzie do porozumienia, zastrzegają sobie oba Rządy wszelkie prawa, o ile czasokres ten w drodze umowy nie zostanie przedłużony.

(3) Postanowienia traktatu pokojowego pozostają nienaruszone. Kwestji wydania własności znajdującej się w państwie niemieckim, nie przesądza się.

§ 8. (1) Die Gerichte haben zwecks Erleichterung der Überleitung einander unmittelbare Rechtshilfe in weitestem Umfange zu leisten. Dies gilt insbesondere für die Erteilung von beglaubigten Abschriften aus Grundbüchern, Registern, Grundakten und Nachlassakten.

(2) In den übergeleiteten Angelegenheiten werden in Ansehung des Armenrechts und des Vorschusspflicht Polen von deutschen Gerichten, Deutsche von polnischen Gerichten ebenso wie Inländer behandelt.

§ 9. (1) Befindet sich das Vermögen eines Familienfideikomisses ganz in einem der beiden Staaten, so untersteht das Fideikomiss diesem Staate.

(2) Befindet sich das Fideikommissvermögen teils in dem einem, teils in dem anderen Staate, so werden die polnische und die preussische Justizverwaltung die infolge der Überleitung der Rechtspflege erforderlich werdenden Änderungen in der Staatsaufsicht über das Fideikomiss durch Vereinbarung regeln. Hierbei sollen Fideikomisse zu denen außer Grundbesitz auch anderes Vermögen gehört, unter Berücksichtigung der Wertverhältnisse und Zweckbestimmungen der einzelnen Bestandteile in der Regel dem Staate unterstellt werden, in dessen Gebiet sich der zum Fideikomisse gehörige Grundbesitz befindet. Kommt binnen zwei Jahren nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages eine Einigung nicht zustande, so behalten, falls nicht die Frist durch Vereinbarung verlängert wird, die beiderseitigen Regierungen sich alle Rechte vor.

(3) Die Bestimmungen des Friedensvertrages beliben unberührt. Der Frage der Herausgabe von Eigentum, das sich in Deutschland befindet, soll nicht vorgegriffen werden.

Artykuł 4.

Postanowienia końcowe.

§ 1. (1) Akta sądowe należy przekazać tej władzy sądowej, która według powyższych postanowień o przejęciu wymiaru sprawiedliwości ma odnośną sprawę w dalszym ciągu prowadzić.

(2) Akta odłożone pozostają u tej władzy sądowej, u której się znajdują w chwili wejścia w życie niniejszego układu, albo w razie gdy uległa zwinięciu, u tej polskiej lub niemieckiej władzy, w której obwozie leży siedziba urzędowa tejże władzy sądowej. Jeżeli się okaże, że pewną sprawę, której akta prowadzono, należy wznowić i że według powyższych postanowień o przejęciu wymiaru sprawiedliwości ma ją prowadzić dalej władz drugiego państwa, natenczas akta takiej sprawy winny być owej władzy przekazane.

§ 2. (1) O ile według postanowień niniejszego układu zawiłe postępowanie przejęte będzie przez władzę drugiego państwa, ta ostatnia ściagnie wszystkie niepobrane jeszcze koszta postępowania; koszta wynikłe do chwili przejęcia nie będą zwracane państwu, przekazującemu sprawę.

(2) Podobnież nie będą zwracane koszta przewidzianej w niniejszym układzie pomocy prawnej.

§ 3. Za chwilę przejęcia wymiaru sprawiedliwości w znaczeniu niniejszego układu uważa się dzień 1 stycznia 1920 r., a o ile obszary przyznanie Polsce w traktacie pokojowym zostały przez Polskę zajęte po dniu 1 stycznia 1920 r., dzień podpisania protokołu przejęcia.

§ 4. Jeżeli strona, która celem zachowania czasokresu miała złożyć oświadczenie poza nową linią graniczną, czasokres tego bez własnego zawiżenia uchybiła, należy jej na wniosek przyznać przywrócenie

Artikel 4.

Schlussbestimmungen.

§ 1. (1) Gerichtliche Akten sind derjenigen Justizbehörde zu überlassen, welche die betreffende Angelegenheit nach den obigen Ueberleitungsbestimmungen fortzuführen hat.

(2) Zurückgelegte Akten bleiben bei der Justizbehörde, bei der sie sich zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages befinden, oder, falls diese Behörde fortgefallen ist, bei derjenigen polnischen oder deutschen Behörde, zu deren Bezirk der Amtssitz dieser Justizbehörde gehört. Ergibt sich, dass eine Angelegenheit, über welche die Akten geführt sind, wieder aufzunehmen und nach den obigen Ueberleitungsbestimmungen von einer Behörde des anderen Staates fortzuführen ist, so sind sie dieser Behörde zu überlassen.

§ 2. (1) Soweit nach den Bestimmungen dieses Vertrages ein anhängiges Verfahren auf ein Gericht des anderen Staates übergeht, werden von diesem die noch austehenden Gesamtkosten des Verfahren eingezogen; eine Erstattung der bis zum Uebergang erwachsenen Kosten an den abgebenden Staat findet nicht statt.

(2). Ebenso werden Kosten der in diesem Vertrage vorgesehenen Rechtshilfe nicht erstattet.

§ 3. Als Zeitpunkt des Uebergangs der Rechtspflege im Sinne dieses Vertrages gilt der 1. Januar 1920 und, soweit die nach dem Friedensvertrag an Polen gefalle ne Gebiete nach dem 1. Januar 1920 durch Polen besetzt worden sind, der Tag der Vollziehung des Uebergabeprotokolls.

§ 4. Hat ein Beteiligter, welcher zur Wahrung einer Frist jenseits der neuen Grenzlinie eine Erklärung abzugeben hatte, diese Frist ohne sein Verschulden nicht eingehalten, so ist ihm auf Antrag die

do poprzedniego stanu. Czasokres do podania wniosku upływa w tym wypadku najwcześniej w miesiąc po wejściu w życie niniejszego układu.

§ 5. O ile w sprawach, które na podstawie niniejszego układu przejmą władze niemieckie, będzie właściwa zamiast pruskiej, władza innego do Rzeszy Niemieckiej należącego państwa, natenczas w miejscu pruskiego zarządu wymiaru sprawiedliwości wstępuje zarząd wymiaru sprawiedliwości tegoż państwa.

§ 6. Polski zarząd wymiaru sprawiedliwości oraz pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości, działający w imieniu Rzeszy, zastrzegają sobie możliwość ułożenia się w przedmowie dalszych postanowień dotyczących przejęcia wymiaru sprawiedliwości, mających na celu uzupełnienie wykonania niniejszego układu, zwłaszcza także co do spraw depozytowych.

Artykuł 5.

Układ niniejszy ma być ratyfikowany, a dokumenty ratyfikacyjne wymienione jaknajrychlej w Berlinie.

Umowa wchodzi w życie z upływem miesiąca następującego po miesiącu, w którym wymieniono dokumenty ratyfikacyjne.

W dowód powyższego pełnomocni podpisali ten układ i zatopatrzyli go swemi pieczęciami.

Wygotowano w dwóch egzemplarzach w Poznaniu, dnia 20 września 1920 r.,

Dr. Zygmunt Seyda
(L. S.) Dr. Prądzynski
Dr. Crusen

Wiedereinsetzung in den vorigen Stand zu erteilen. Die Frist für den Antrag endet in diesem Falle frühestens mit dem Ablauf von einem Monat nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages.

§ 5. Soweit die Zuständigkeit für eine nach diesem Vertrage auf eine deutsche Behörde überzuleitende Angelegenheit nich in Preussen, sondern in einem anderen zum Deutschen Reich gehörenden Lande begründet ist, tritt die Justizverwaltung dieses Landes an die Stelle der preussischen Justizverwaltung.

§ 6. Der polnischen Justizverwaltung und der preussischen Justizverwaltung, handelnd in Namen des Reichs, bleibt es vorbehalten, weitere Ueberleitungsbestimmungen zur Ergänzung der Ausführung dieses Vertrages, insbesondere auch hinsichtlich der Hinterlegungssachen, zu vereinbaren.

Artikel 5.

Dieser Vertrag soll ratifiziert und die Ratifikationsurkunden sollen so bald als möglich in Berlin ausgetauscht werden.

Der Vertrag tritt mit dem Ablaufe des auf die Ratifikation folgenden Kalendermonats in Kraft.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten diesen Vertrag unterzeichnet und mit ihren Siegeln verschen.

Ausgefertigt in doppelter Urschrift in Posen am 20 September 1920.

Dr. Zygmunt Seyda
(L. S.) Dr. Prądzynski
Dr. Crusen

Załącznik

do artykułu 3 § 3 polsko - niemieckiej umowy w przedmiocie przejęcia wymiaru sprawiedliwości.

Anlage

zum Artikel 3 § 3 Absatz 3 des Polnisch - Deutschen Abkommens betreffend die Ueberleitung der Rechtspflege.

§ 1. O ile księgi gruntowe, znajdujące się w urzędzie hipotecznym odnoszą się do gruntów położonych w obrębie drugiego państwa, mają być stosowane następujące postanowienia:

§ 2. Jeżeli wszystkie karty księgi gruntowej dotyczą nieruchomości, położonych w obrębie drugiego państwa, nie należy kart zamknąć, tylko trzymać je w pogotowiu celu przekazania drugiemu państwu. O terminie, w którym przekazanie ma nastąpić, postanowi się w drodze porozumienia między obopólnymi zarządzami wymiaru sprawiedliwości.

Razem z księgą gruntową należy przygotować do przekazania aktę gruntowe, jak również osobno przechowywane dokumenty (ordynacja dla sekretarjatów sądowych przy sądach powiatowych § 46), a w razie, gdy cały obszar księgi gruntowej objęty leży w obrębie drugiego państwa, także odnoszące się do tego obszaru dokumenty katastralne i pisma, jak również spis

§ 1. Soweit die bei einem Grundbuchamt befindlichen Grundbücher sich auf Grundstücke beziehen, die im Bezirke des anderen Staates belegen sind, gelten die folgenden Bestimmungen:

§ 2. Beziehen sich alle Blätter eines Grundbuchbandes auf Grundstücke die im Bezirke des anderen Staates belegen sind, so sind die Blätter nicht zu schliessen, sondern zur Abgabe an den anderen Staat bereit zu halten. Darüber, wann die Abgabe zu erfolgen hat, wird durch Übereinkommen der beiderseitigen Justizverwaltungen Bestimmung getroffen werden.

Mit dem Grundbuchamt sind die Grundakten, sowie besonders verwahrte Urkunden (Geschäftsordnung für die Gerichtsschreibereien der Amtsgerichte § 46), falls ein ganzer Grundbuchbezirk im Bezirke des anderen Staates belegen ist, auch die sich auf den Grundbuchbezirk beziehenden Katasterurkunden und Schriften und das Eigentümerverzeichnis (Geschäftsordnung § 45 Abs.

właścicieii (ordynacja dla sekretar- jałów sądowych przy sądach powiatowych § 45 ust. 6, § 47). To samo dotyczy przy nieruchomościach, nie mających karty gruntowej, wszelkich pism do nich się odnoszących.

Akta gruntowe winny być przejrzane, celem stwierdzenia, czy nie zawierają jakich zezwoleń na wpis, zarządzeń, lub innych dokumentów, odnoszących się do nieruchomości, położonych w obrębie własnego państwa. W tym ostatnim wypadku należy sporządzić uwierzytelnione odpisy dla aktów gruntowych dotyczących tych nieruchomości.

§ 3. Jeżeli poszczególne karty księgi odnoszą się do nieruchomości położonych w obrębie drugiego państwa, wówczas winno się karty te wydzielić i złączyć w jedną zaopatrzoną w zwykłą okładkę „księgę zdawczą”, w której otrzymają one nowe liczby porządkowe.

W księdze zdawczej można zamieścić karty rozmaitych obwodów hipotecznych. O ile liczba kart tego wymaga, winno się założyć więcej ksiąg zdawczych, w których liczby kart mają bieżąnie przerwanie.

Jeżeli zachodzi obawa, że przez wydzielenie księga gruntowa zanadto ucierpi, albo jeżeli wydzielenie z innych przyczyn okazuje się nieuwskazane, w szczególności z powodu, że tylko kilka kart należy wydzielić, albo, że wpisy dotyczące tej samej karty z powodu braku miejsca uskuteczniano w innych miejscowościach tej samej lub innej księgi, natęczas można także karty, które miały być wyzielone, zamknąć. Treść ich winno się wówczas przenieść na nową kartę księgi zdawczej.

Do ksiąg zdawczych należy stosować odpowiednio przepisy § 2.

Jeżeli wydanie całej księgi okazuje się bardziej celownie, ponieważ przeważna część jej kart odnosi się do nieruchomości położonych w obrębie drugiego państwa, naten-

6, § 47) zur Abgabe bereit zu halten. Das gleiche gilt bei Grundstücken, die kein Grundbuchblatt haben, für die sich auf sie beziehenden Schriften.

Die Grundakten sind daraufhin durchzusehen, ob sie Eintragungsbewilligungen, Verfügungen oder sonstige Urkunden enthalten, die sich auf Grundstücke beziehen, welche im Bezirk des eigenen Staates belegen sind. Bejahendenfalls sind beglaubliche Abschriften zu den Grundakten dieser Grundstücke zu nehmen.

§ 3. Beziehen sich einzelne Blätter eines Bandes auf Grundstücke, die im Bezirke des anderen Staates belegen sind, so sind diese Blätter auszutrennen und zu einem mit einem einfachen Umschlag zu versetzen, „Abgabeband“ zu vereinigen, in welchem sie neue fortlaufende Nummern erhalten.

In den Abgabeband können auch Blätter verschiedener Grundbuchbezirke aufgenommen werden. So weit es die Zahl der Blätter erforderlich macht, sind mehrere Abgabebände mit durchlaufenden Blattnummern zu bilden.

Ist zu befürchten, dass durch die Austrennung der Grundbuchband zu sehr leidet, oder erscheint sonst die Austrennung unzweckmäßig, insbesondere, weil nur wenige Blätter auszutrennen sind, oder weil die Eintragungen eines Blattes wegen Mangel an Raum an anderen Stellen desselben oder eines anderen Bandes fortgeführt sind, so können die Blätter, deren Austrennung in Frage kommt, auch geschlossen werden. Ihr Inhalt ist dann auf ein neues Blatt des Abgabebandes zu übertragen.

Auf den Abgabeband finden die Bestimmungen des § 2 entsprechende Anwendung.

Erscheint es zweckmässiger, den ganzen Band abzugeben, weil sich die überwiegende Mehrzahl der Blätter auf Grundstücke bezieht, die im Bezirk des anderen Staates

czas winno się zamknąć karty odnoszące się do nieruchomości własnego państwa. Treść ich winno się następnie przenieść na nową kartę jednej z książąt, pozostających w dottychczasowym urzędzie hipotecznym. Jeżeli zachodzą powyższe warunki, polski zarząd wymiaru sprawiedliwości może domagać się zwrotu zabranych książąt gruntowych.

§ 4. Jeżeli w skład karty gruntowej wchodzi więcej nieruchomości, z których jedne, są położone we własnym, a inne w drugiem państwie, winno się te ostatnie z urzędu odpisać na nową kartę księgi zdawczej.

Jeżeli tylko część nieruchomości leży w obrębie drugiego państwa, winno się z urzędu tę część odpisać na nową kartę księgi zdawczej. Odpis może nastąpić także wówczas, jeżeli tylko co do położonej we własnym państwie części nieruchomości znajduje się uwierzytelniony wyciąg z księgi podatkowej i wyciąg uwierzytelniony przez urzędnika katastralnego.

W wypadkach przewidzianych w ustępach 1 i 2 należy przy przenoszeniu wpisów w drugim i trzecim oddziale uwidoczyć odpowiedzialność łączną zarówno w nowej jak i starej karcie. O odpisaniu ma się powiadomić wszystkie osoby widoczne z księgi gruntowej, na rzecz których wpis nastąpił. Powiadomienia tego można się zrzec. Dla nowej karty winno się założyć nowe akta gruntowe. Pierwotne akta gruntowe mają pozostać w urzędzie hipotecznym. Postanowienia § 2 ustępu 3 stosuje się odpowiednio.

Jeżeli okazuje się bardziej celiowem przekazać całą kartę, gdyż wpisy dotyczą przeważnie nieruchomości lub części nieruchomości, położonych w obrębie drugiego państwa, natenczas winno się nie-

belegen sind, so sind die Blätter, die sich auf Grundstücke beziehen, welche im Bezirke des eigenen Staates belegen sind, zu schliessen. Ihr Inhalt ist dann auf ein neues Blatt eines beim Grundbuchamte verbleibenden Bandes zu übertragen. Die Abgabe mitgenommener Grundbuchbände kann bei Vorliegen obiger Voraussetzung von der polnischen Justizverwaltung verlangt werden.

§ 4. Wird ein Grundbuchblatt über mehrere Grundstücke geführt, von denen die einen im Bezirke des eigenen Staates, die anderen im Bezirke des anderen Staates belegen sind, so sind die letzteren von Amts wegen auf ein neues Blatt des Abgabebandes abzuschreiben.

Befindet sich nur ein Teil eines Grundstückes im Bezirke des anderen Staates, so ist der Teil von Amts wegen auf ein neues Blatt des Abgabebandes abzuschreiben. Die Abschreibung kann erfolgen, auch wenn nur bezüglich des im eigenen Staate belegenen Grundstücksteils ein beglaubigter Auszug aus dem Steuerbuch und eine von dem Fortschreibungsbeamten beglaubigte Karte vorliegt.

In den Fällen der Absätze 1 und 2 ist bei Übertragung der Eintragungen in der zweiten und dritten Abteilung einen Gesamthaft sowohl auf den alten, als auch auf dem neuen Blatte erkennbar zu machen. Die Abschreibung ist sämtlichen aus dem Grundbuch ersichtlichen Personen zu deren Gunsten eine Eintragung erfolgt war, bekannt zu machen. Auf die Bekanntmachung kann verzichtet werden. Für das neue Blatt sind neue Grundakten anzulegen. Die bisherigen Grundakten haben bei dem Grundbuchamt zu verbleiben. Die Bestimmungen des § 2 Absatz 3 finden entsprechende Anwendung.

Erscheint es zweckmässiger, das ganze Blatt einzugeben, weil die Eintragungen überwiegend Grundstücke oder Grundstücksteile betreffen, die im Bezirke des anderen Staates belegen sind, so sind die

ruchomości lub części nieruchomości położonych we własnym państwie odpisać na nową kartę księgi gruntowej, pozostającej w urzędzie hipotecznym. Postanowienia ust. 2, zdania 2, jak i ustępu 3, stosuje się odpowiednio.

*Dr. Zygmunt Seyda
Dr. Prądzynski
Dr. Crusen*

im Bezirk des egenen Staates belegenen Grundstücke oder Grundstücksteile auf ein neues Blatt eines beim Grundbuchamt verbleibenden Bandes abzuschreiben. Die Bestimmungen des Absatz 2 Satz 2 sowie des Abs. 3 finden entsprechende Anwendung.

*Dr. Zygmunt Seyda
Dr. Prądzynski
Dr. Crusen*

układ ten za słuszny uznaliśmy i uznamy, oświadczamy, że został on wraz z aneksem przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony i przekamy, że będzie ściśle stosowany.

Na dowód czego wydaliśmy akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej

w Warszawie, dnia 27 listopada roku tysiąc dziewięćset dwudziestego

(podpisano)

J. Piłsudski

przez Naczelnika Państwa

Minister Spraw Zagranicznych:

E. Sapieha

Nous les avons approuvé et approuvons, déclarons le présent Arrangement et l'Annexe acceptés, ratifiés, confirmés et promettons qu'ils seront inviolablement observés.

En foi de quoi, Nous avons donné les présentes, revêtues du Sceau de la République Polonaise
a Varsovie, le 27 Novembre,
l'an mil neuf cent vingt

*J. Piłsudski
par le Chef de l'Etat*

Ministre des Affaires Etrangères:

E. Sapieha

PROCÈS VERBAL.

Les soussignés:

M. Zygmunt Seyda, sous-sécrétaire d'État, docteur de droit, comme représentant du Gouvernement Polonais

et

M. Gustav Behrendt, Directeur au Département des Affaires Etrangères d'Allemagne

et

M. Georg Crusen, Conseiller intime de justice supérieur—comme représentants du Gouvernement Allemand

se sont réunis aujourd'hui au Département des Affaires Etrangères pour procéder à l'échange des actes de ratification de la Convention germano-polonaise conclue à Poznań le 20 septembre 1920 concernant la transmission de la Justice.

A cette occasion les soussignés ont arrêté expressément que pour l'interprétation de diverses dispositions de cette Convention les termes des actes échangées non reproduites dans l'acte de ratification polonoise doivent être considérés comme faisant partie intégrante de cette Convention. A cet effet le représentant soussigné du Gouvernement Polonais déclare, au nom de son Gouvernement, que l'échange de notes susmentionné sera publié au Bulletin des Lois de Pologne pour acquérir ainsi force de loi.

Pour le surplus les actes de ratification ayant été trouvés exacts, l'échange en a été opéré.

En foi de quoi les soussignés ont dressé ce procès-verbal en double expédition et l'ont signé.

Berlin le 30 novembre 1920.

Dr. Zygmunt Seyda
Gustaw Behrendt
Dr. Georg Crusen

PROTOKOLL

Die Unterzeichneten:

Herr Zygmunt Seyda, Unterstaatssecretär, Doctor juris, als Vertreter der Polnischen Regierung

und

Herr Gustav Behrendt, Ministerialdirektor im Auswärtigen Amt

und

Herr Georg Crusen, Geheimer Oberjustizrat als Vertreter der Deutschen Regierung

sind heute im Auswärtigen Amte zusammengekommen, um die Ratifikationsurkunden zu dem am 20 September 1920 in Posen abgeschlossenen deutsch-polnischen Abkommen, betreffend die Ueberleitung der Rechtspflege auszuwechseln.

Die Unterzeichneten haben bei dieser Gelegenheit ausdrücklich festgestellt, das der Inhalt der ausgetauschten Noten, welche in der polnischen Ratifikationsurkunde nicht enthalten sind, als authentische Interpretation einiger Bestimmungen des Abkommens einen integrierenden Bestandteil des Abkommens bildet. Der unterzeichnete Vertreter der Polnischen Regierung erklärt daher namens der Polnischen Regierung, dass der erwähnte Notenwechsel in dem polnischen Gesetzblatt veröffentlicht werden und damit Gesetzeskraft erlangen soll.

Nachdem die Ratifikationsurkunden im übrigen für richtig befunden sind, har der Austausch stattgefunden.

Zu Urkund dessen haben die Unterzeichneten dieses Protokoll in doppelter Ausfertigung aufgesetzt und unterzeichnet.

Berlin, den 30 November 1920.

Dr. Zygmunt Seyda
Gustav Behrendt
Dr. Georg Crusen

Przekład.

P R O T O K U Ł

Niżej podpisani:

p. Zygmunt Seyda, podsekretarz Stanu, doktor prawa, jako przedstawiciel Rządu Polskiego

oraz

p. Gustaw Behrendt, dyrektor departamentu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, i

p. Georg Crusen, tajny nadradca sprawiedliwości,—jako przedstawicie Rządu Niemieckiego

w dniu dzisiejszym zebrali się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, celem dokonania wymiany dokumentów ratyfikacyjnych układu polsko-niemieckiego w przedmiocie przejęcia wymiaru sprawiedliwości, zawartego w Poznaniu w dniu 20 września 1920 roku.

Podpisani stwierdzili przy tej sposobności wyraźnie, że treść not, wymienionych między przedstawicielami obu Rządów, a nie objętych polskim dokumentem ratyfikacyjnym, stanowi — jako autentyczna interpretacja niektórych postanowień układu — część integralną tego układu. Podpisany przedstawiciel Rządu Polskiego oświadcza w imieniu Rządu Polskiego, że wzmiankowane noty zostaną ogłoszone w polskim Dzienniku Ustaw i zyskają przez to moc prawa.

Po uznaniu, że dokumenty ratyfikacyjne mają zresztą dobrą i należytą formę, została dokonana ich wymiana.

Na dowód czego niżej podpisani sporządzili i podpisali protokół niniejszy w dwóch egzemplarzach.

Berlin, dnia 30 listopada 1920 r.

Dr. Zygmunt Seyda

Gustaw Behrendt

Dr. Georg Crusen